

ת"פ 42280/09/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 42280-09-20 מדינת ישראל נ' פלוני

20.7.2022

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוני

הנאשם

בא-כוח המאשימה: עו"ד שי עציון (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

עו"ד גבריאל טרונישילי

בא-כוח הנאשם:

גזר דין

על-פי הכרעת הדין מיום 5.10.2021, הנאשם, יליד *** (כבן 18 ו-4 חודשים במועד העבירות והיום כבן 20 ו-3 חודשים), הורשע בהתאם להודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **החוק**) ובעבירת החזקת סכין שלא כדין, לפי סעיף 186(א) בחוק. הסדר הטיעון כלל את תיקון כתב האישום, אך לא כלל הסכמה בעניין העונש.

ישיבת הטיעונים לעונש התקיימה ביום 8.5.2022. בעקבותיה התבקש הממונה על עבודות שירות לחוות את דעתו בשאלת התאמת הנאשם לעבודות שירות, תוך הדגשה כי אין בכך כדי ליצור ציפייה או הסתמכות אצל הנאשם. חוות דעתו שלפיה הנאשם נמצא מתאים לעבודות שירות, התקבלה ביום 28.6.2022.

עובדות כתב האישום המתוקן

2. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם היה בעבר בן זוגה של נ'. במועד האירוע שיתואר להלן, נ' הייתה בת זוגו של י', הנפגע (להלן - **הנפגע**), אשר בינו לבין הנאשם הייתה היכרות מוקדמת. הנאשם לא היה שבע רצון מהקשר בין נ' לבין הנפגע.

3. ביום 23.8.2020 סמוך לשעה 02:00 נסעו הנפגע ו-נ' באוטובוס מירושלים לכוכב יעקב (להלן - **היישוב**), לאחר ששבו מחופשה משותפת באילת. הנאשם ידע שהשניים בדרכם חזרה מהחופשה אל היישוב והניח שהם עשויים להיות באוטובוס. הוא פנה אל חברו נ"א וביקש שיעלה אל האוטובוס ויבדוק אם הנפגע ו-נ' נמצאים בו. סמוך לשעה 02:30 עלה נ"א אל האוטובוס בתחנת הדלק הסמוכה אל היישוב, ראה כי השניים אמנם באוטובוס והודיע על כך

לנאשם.

הנאשם ניסה לאתר את נ' ואת הנפגע ביישוב ולשם כך נסע ברכבו של אביו ליד ביתה של נ'. נ' והנפגע הבחינו בנאשם וחשדו כי הוא מנסה לאתר אותם. הנפגע התקשר אל הנאשם, שאל אותו אם הוא מחפש אותו ואמר לו שהוא יכול לבוא אליו. הנאשם נעתר לכך וסמוך לשעה 03:25 הגיע אל הרחוב שבו גרה נ' כדי להתעמת עם הנפגע. קודם לכן ביקש ממספר חברים להמתין בקרבת מקום, למקרה שיזדקק לעזרתם.

כשהבחין ב-נ' ובנפגע, ירד הנאשם מהרכב וזרק אבן אל עבר הנפגע. בתגובה לכך, התכופף הנפגע והנאשם התנפל עליו עם סכין ודקר אותו בפלג גופו העליון, בגבו ובכתפו, שלוש דקירות ולאחר מכן נמלט ברכבו.

4. כתוצאה ממעשי הנאשם המתוארים נגרמו לנפגע שלושה פצעי דקירה בגב קרוב לכתף שמאל, כל אחד בגודל כ-2-3 ס"מ, דימומים בשני עורקים ושבר פתוח בכתף. הנפגע פונה אל בית החולים הדסה הר הצופים ובהמשך הועבר אל בית החולים הדסה עין-כרם, שם אושפז למשך שישה ימים. מעוצמת מכת הסכין, נתקע להב הסכין בגופו של הנפגע והוצא רק באמצעות ניתוח. הטיפול בו כלל גם סגירת עורקים מדממים והוא נזקק לשתי מנות דם.

תסקיר שירות המבחן

5. על-פי תסקיר שירות המבחן מיום 1.5.2022 (קצינת המבחן, הגב' איילה שרמן), הנאשם תושב כוכב יעקב, גדל והתחנך במשפחה דתית. הוא הבן החמישי מבין שישה ילדים. אביו סופר סת"ם ורב בית כנסת ואמו מנהלת מעון לילדים. לדבריו, חווה קשיים בלימודים בין השאר, על רקע קשיי קשב וריכוז ובמהלך לימודיו עבר בין מסגרות חינוך שונות. בכלל זה נשר מלימודים בבית ספר מקצועי ומתכנית היל"ה (השכלת יסוד ולימודי השלמה). לטענתו, היה זה על רקע אי הבנה בעניין אירוע חריג שבו היה מעורב. במקביל עבד בעבודות מזדמנות, תחילה במלצרות ובהמשך בחברה לניסור בטון בבעלות אחיו. לדבריו, הוא נהנה מעבודתו ומהעצמאות הכלכלית שאפשרה לו. במסגרת תנאי השחרור שנקבעו, חזר הנאשם לפני כשנה לעבוד בחברה של אחיו ובמקביל השתלב בשיעורי תורה בישיבה. את הלימודים תיאר כחוויה חיובית של התחזקות דתית והשלמת פערים מתקופת לימודיו.

לדברי הנאשם, למעט התנסות אחת של שימוש בקנאביס ולמעט שתיית אלכוהול מדי פעם בעת בילוי עם חברים, הוא נמנע מצריכת חומרים פסיכו-אקטיביים, בשל העדפתו להיות במצב של שליטה.

6. הנאשם נעדר הרשעות קודמות. הוא הופנה אל שירות המבחן במסגרת הליך המעצר ובהתאם להמלצתו הוחלט לשחרר אותו למעצר בית בבית אחותו וגיסו ביישוב חשמונאים. במסגרת צו פיקוח מעצרים הוא שולב במשך כתשעה חודשים בתכנית "ית"ד - תכנית לאומית לקידום צעירים במצבי סיכון" ובקבוצה טיפולית לעצורי בית בנתניה. מדיווחים שהתקבלו, הנאשם התמיד במפגשים הטיפוליים, שיתף פעולה ואף ניכר כי התאמץ להשתתף, חרף קשיים שונים ובהם העובדה שהיה הצעיר בקבוצה. לדבריו, השתתפותו בקבוצה סייעה לו להתמודד עם התנאים המגבילים ואפשרה לו להתבטא במסגרת חברתית.

7. בעניין העבירות הנדונות טען הנאשם, כי הכיר את נ' במסגרת לימודיו בהיל"ה. היא גרה בקרבת מקום מגוריו ומבוגרת ממנו בשנה. לפי התרשמות שירות המבחן, דובר בקשר ילדותי לא בשל שהתאפיין בפרידות חוזרות מרובות, באובססיביות הדדית, ברגשות קנאה וברכושנות. לאחר החלטתם להיפרד, הקשר התחדש ונוצרה אי בהירות בעניין אופיו, אך הנאשם חש תחושות פגיעה ונבגדות. הוא שלל תכנון מוקדם לפגוע ולדבריו, רצה לשוחח עמו, הניח שעשויה לפרוץ תגרה ביניהם, אך לא העלה בדעתו להשתמש בסכין. בעניין הסכין טען, כי הסכין של סבו הייתה ברכב ושימשה אותו לטיפולים שונים ברכב וכי היה עליו להחזירה אל סבו. לטענתו, נטל אותה עמו מאחר שהנפגע, שיצר עמו קשר טלפוני, צעק עליו וגידף אותו. לפי טענת הנאשם, הוא נבהל מעוצמת הפגיעה בנפגע, הביע חרטה רבה על מעשיו ואמפתיה כלפי הנפגע. הוא התקשה להסביר איך הדבר אירע ואף חש תחושות קשות ביחס לעצמו על כך שעשה מעשה כה חמור.

8. שירות המבחן התרשם, כי כמנגנון הגנה מפני התמודדות עם מעשיו, ישנו ניתוק רגשי מצד הנאשם כלפי מעשיו. עוד עלה, כי המעשים נעשו מתוך סערת רגשות ועל רקע קשיי נפרדות בקשר הזוגי עם נ' וקשיי ויסות. לצד זה נאמר בתסקיר, כי הנאשם מגלה אמפתיה כלפי הנפגע וחרטה על המעשים. להערכתם, הטיפול שעבר סייע לו בעיבוד ראשוני של המעשים ושל הבנת הקשר הזוגי שעמד ברקע העבירות. הערכתם היא כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם נמוכה וכי אם תישנה, מידת חומרתה מוערכת כבינונית. עוד צוין, כי הנאשם הביע מוטיבציה מילולית להמשך טיפול, לצד עייפות מהימשכות ההליכים המשפטיים. כן ביטא רצון להתגייס לצבא כדרך לשיקום חייו. לשם כך נבחנה אפשרות שילובו במכינה קדם צבאית לשם הכנתו לגיוס לצבא ובהמשך תיבחן אפשרות גיוסו. הנאשם אף הביע נכונות ורצון להשתתף בתהליך של "צדק מאחה" (גישור פוגע-נפגע).

9. בעניין גורמי הסיכון להישנות עבירות ציין שירות המבחן, כי הנאשם הוא צעיר, העסוק בגיבוש זהותו ואישיותו ובעל דלות מחשבתית המתמודד עם קשיי ויסות רגשי. הוא חווה חוסר הבנה מצד גורמי סמכות ומסביבתו והתקשה בביטוי עצמי. קודם לעבירות, התמודד עם תחושות אובדן סביב סיום הקשר עם בת זוגו, עם דכדוך וקשיי תפקוד. כמו כן עלה כי סביבתו החברתית הייתה שולית, הוא נתקל בקשיי הסתגלות למסגרות ומעברים רבים ביניהן. עוד צוין, כי הוא מתקשה בוויסות כעסים, מערכת היחסים שבה היה מעורב התאפיינה בקשיי נפרדות ובדינמיקה סוערת של מריבות, תחושות קנאה ורכושנות. כגורמי סיכון נוספים צוינו חומרת העבירות וכן קרבת המגורים אל הנפגע ואל בת הזוג לשעבר.

מנגד, כגורמי סיכוי לשיקום, צוינו העובדה שמדובר בעבירה ראשונה ויחידה, היעדר דפוסי חשיבה והתנהגות עברייניים, השתלבות בתכנית ית"ד ובקבוצה הטיפולית לעצורי בית והדיווחים החיוביים שהתקבלו בעניין התמדתו, שיתוף הפעולה מצדו ובעניין השתתפותו בתכניות אלו. הנאשם מבקש לקדם את עצמו בחיים ובמהלך מעצרו היה עסוק בתהליך שיקום, חזר לעבוד והשתלב בשיעורי תורה. הוא מביע הבנה לחומרת מעשיו, חרטה ואמפתיה כלפי הנפגע וכן נאמר, כי הוא מורתע מעצם ההליכים המשפטיים בעניינו. כמו כן, הוא מביע רצון להשתלב בחיים נורמטיביים ובשירות בצבא. כך גם וכאמור, הערכת הסיכון להישנות עבירות מצדו נמוכה וכי מידת הפגיעה, אם תישנה, בינונית.

שירות המבחן המליץ על מתן צו מבחן למשך שנה, אשר במהלכו ייעשה ניסיון לשילוב הנאשם במכינה קדם צבאית מתאימה וכן ניסיון לסייע לו להתגייס לשירות בצבא. לצד זה ייעשה ניסיון לקדם הליך של "צדק מאחה". מאחר שמדובר בעבירה יחידה ולנוכח התהליך השיקומי החיובי שעבר הנאשם, הומלץ להימנע מהשתת מאסר בפועל, העלול לפגוע

בתהליך זה. לחלופין, בשל חומרת העבירות, אך גם בהתחשב בגילו הצעיר ובתהליך השיקומי-טיפול, הומלץ להשית על הנאשם מאסר בעבודות שירות, פיצוי לנפגע וענישה מותנית מרתיעה.

הראיות לעונש

10. במסגרת ראיותיו של הנאשם לעונש, העידו גיסו ואביו.

מר אריאל כהן, גיסו של הנאשם, שבביתו הוא שהה במשך כל תקופת מעצר הבית, סיפר על כך שקודם לכן, לא היה קשר ממשי בין השניים. לדבריו, הנאשם היה "בגיל ה'טיפש עשרה' ומנותק מהמשפחה". מאז שהנאשם גר בביתם, הוא הופתע מהשינוי לטובה שחל אצלו בכל ההיבטים, לרבות בשאיפותיו. מר כהן סיפר כי לבקשת הנאשם, הוא קנה לו ספרים שונים, חלקם תורניים, שהוא הרבה לקרוא בהם. הנאשם אף התגייס לסייע ולחלוק בכל מטלות הבית (ניקיונות, סידור הבית, שטיפת כלים, כביסה וכדומה) והשתלב במשפחתו כאח גדול לילדיו הקטנים. הוא סיפר כי הנאשם הגיע לביתם מבולבל, אך הראה להם שאפשר להשתנות באופן קיצוני. כיום יש לו שאיפות להיות עצמאי ולהקים עסק. הוא אף הקפיד מאד על כל התנאים שקבע בית המשפט ולכן בכל פעם שהיה עליו לצאת מהבית, מי מהוריו או הסבא הגיעו כדי ללוות אותו.

מר מרדכי רוימי, אביו של הנאשם, ביקש להצטרף לדבריו של הגיס והוסיף כי אין לו ספק שהנאשם עבר תהליך בזכות התגייסותו כל המשפחה וקצינת המבחן כדי לסייע לו במסע הזה. הוא הדגיש כי כיום הנאשם שונה לחלוטין ממה שהיה בעבר. הוא סבור כי התנתקות הנאשם מהמשפחה ומהסביבה שבה היה קודם לכן, סייעה לשינוי. אמנם לדבריו, היה להם קשה בתחילה, אך בהמשך הנאשם היה עמם בחגים והם שמחו לראות את השינוי המשמעותי שחל בו, כך שהוא אינו עוד אותו ילד שהיה קודם לאירוע הנדון. אביו של הנאשם הוסיף כי היו לו שיחות רבות עם הנאשם, בנו, וכי הוא יודע שהוא מאד רוצה להתגייס לצבא כדי לתרום למדינה. האב סיפר כי הוא עצמו שירת בנח"ל והיה קצין בדרגת סרן והוא סבור שמה שהנאשם ראה בעבר בבית, כבר מתחיל להשפיע עליו לטובה. הוא מכבד את הוריו ולכן חשוב גם שיתגייס עכשיו לצבא. כך בייחוד מאחר שהוא סבור כי כידוע, אף השירות הצבאי עצמו יתרום גם לנאשם עצמו.

11. לא הוגשו ראיות לעונש מטעם המאשימה.

טענות הצדדים בעניין העונש, לרבות דברי הנאשם

טענות המאשימה

12. בא-כוח המאשימה עמד על כך שהערכים המוגנים אשר נפגעו ממעשי העבירות הם ערך שלמות הגוף וכי חומרת העבירה נעוצה בעבירת האלימות החמורה, אשר נעברה באמצעות סכין. כן הדגיש את הצורך להילחם בתופעת האלימות וביחוד בתופעת הסכינאות.

בעניין נסיבות העבירה טען, כי מדובר בעבירה אשר נעברה על רקע קנאה ונקמה בנפגע על "שהעז" לצאת עם חברתו לשעבר של הנאשם. כן הדגיש כי דובר במעשה מתוכנן, אשר כלל שליחת אדם באישון לילה לוודא את הימצאות הנפגע וחברתו לשעבר של הנאשם באוטובוס, את איתור הנפגע ביישוב ואת הגעת הנאשם מצויד בסכין, בעודו מבקש מחבריו לשמש "כוח גיבוי" עבורו. תחילה זרק אבן אל עבר הנפגע ובהמשך התנפל עליו ודקר אותו בעוצמה, עד כדי שבירת הסכין בגופו של הנפגע ותוך פציעתו החמורה, כמתואר בכתב האישום. לנאשם הייתה שליטה מלאה על מעשיו וכי יכול היה להימנע מהם. החומרה היתירה של מעשיו נובעת מכך שלא ראה לנכון לעצור בשום שלב.

13. בעניין מדיניות הענישה הנוהגת, הפנה בא-כוח המאשימה אל הפסיקה המדגישה את החומרה הרבה בעבירות מהסוג הנדון ובין השאר הפנה אל שני פסקי הדין הבאים:

ע"פ 3249/19 **פיסהי נ' מדינת ישראל** (5.8.2019) - בעקבות ויכוח שהסלים, חזר הנאשם מצויד בסכין ודקר את הנפגע שברח, אך הנאשם רדף אחריו עד שעוברי אורח בלמו אותו. נקבע מתחם עונש בין 18 ל-36 חודשי מאסר. בשל נסיבות חייו הקשות והעובדה שפעל בהשפעת סמים, הושתו 24 חודשי מאסר.

ת"פ (מחוזי ירושלים) 28341-08-20 **מדינת ישראל נ' טוויל** (27.1.2021) (להלן - **עניין טוויל**) - דובר בדקירת סכין בכתף על רקע סכסוך. נקבע מתחם עונש בין 20 ל-50 חודשי מאסר. על הנאשם, שלחובתו היו הרשעות קודמות, הושתו 34 חודשי מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי לנפגע בסך 18,000 ₪.

בא-כוח המאשימה הפנה גם אל סקירת הפסיקה בעניין מדיניות הענישה אשר הובאה בעניין **טוויל**.

14. לנוכח כל האמור, עמדת המאשימה היא כי מתחם העונש ההולם הוא בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, לרבות חוב בתשלום פיצוי לנפגע העבירה.

בעניין מיקום עונשו של הנאשם בגדרי מתחם העונש, עמדת המאשימה היא כי בהתחשב בכך שהנאשם צעיר, ללא הרשעות קודמות וכן בהתחשב בכך שהודה והכיר באחריותו למעשיו תוך חיסכון בזמן שיפוטי, יש למקם את עונשו בתחתית מתחם העונש. עם זאת טען בא-כוחה, כי בנסיבות העניין אין מקום לחריגה ממתחם העונש מטעמי שיקום וזאת בשל כך שמתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם מצמצם את חלקו באירועים ואף מצמצם את חומרתם. כך בין השאר, הוא שלל תכנון מוקדם לפגוע בנפגע ואף מתואר ניתוק רגשי ממעשיו. בעניין זה הפנה אל דברי בית המשפט בע"פ 126/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.4.2022) (להלן - **ע"פ 126/22 פלוני**), המדגישים כי לא כל תהליך שיקומי מצדיק סטייה ממתחם הענישה וכי הדבר שמור למקרים חריגים. עם זאת הוסיף, כי אפילו ימצא בית המשפט לנכון לסטות ממתחם העונש מטעמי שיקום, אין מקום לסטייה ניכרת, כפי שהומלץ בתסקיר.

15. במענה לשאלת בית המשפט הבהיר בא-כוח המאשימה, כי לא התבקשה הגשת תסקיר נפגע עבירה ואף לא הוגשה הצהרת הנפגע, מאחר שהחל משלב מוקדם של ההליך היה חוסר שיתוף פעולה מצדו עם גורמי החקירה. לדבריו, נעשה ניסיון לפנות אליו גם בעניין הגשת תסקיר, אך הדבר לא צלח.

טענות ההגנה

16. בא-כוח הנאשם טען כי בנסיבות העניין יהיה זה נכון לאמץ את המלצת שירות המבחן, לתת צו מבחן ולהשית על הנאשם מאסר בעבודות שירות. זאת בין אם יקבע כי מתחם העונש מתחיל במאסר בעבודות שירות ובין בדרך של חריגה ממתחם העונש, לנוכח תהליך השיקום שעבר הנאשם. לטענתו, אמנם בע"פ 126/22 פלוני נקבע כי לא בכל מקרה של שיקום יש הצדקה לסטייה ממתחם העונש, אולם לטענתו, בעניינו של הנאשם מתקיימים אותם שיקולים שמנה שם בית המשפט כמצדיקים זאת. בכלל זה, מוטיבציה לשינוי, השתלבות מוצלחת בהליך טיפולי, אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך חשיבה, הבעת חרטה כנה והפגנת אמפתיה כלפי נפגע העבירה. לטענת בא-כוח הנאשם, כל השיקולים שנמנו שם מתקיימים באופן מובהק בעניינו של הנאשם (למעט שיקול הגמילה מסמים, שאינו רלוונטי לגביו), ובייחוד השיקול המרכזי שעניינו שינוי עמוק ומובהק בדרך החשיבה ובהתנהגות. בא-כוח הנאשם הפנה אל האמור בתסקיר שירות המבחן בכל הנוגע לתהליך השיקום שעבר הנאשם במשך פרק זמן ארוך ומשמעותי, שנמשך כשנה ותשעה חודשים, אשר במהלכו, במשך למעלה משנה, הוא היה בקשר רצוף עם שירות המבחן. לטענתו, במשך אותה כל אותה תקופה אף ניכר כי הייתה מגמת עלייה ושיפור בהתנהלות הנאשם, אשר בראשית התהליך היה מעט מעל גיל 18 וכיום הוא כבר מעל גיל 20. אף הודגש כי אין לו דפוסי התנהגות עברייניים, אלא העובדה שלפיה התנהלותו בראשית הדרך התאפיינה בהתנהגות ילדותית בעלת מאפיינים נוספים, כמפורט שם. בסופו של התהליך, הצביע שירות המבחן על גורמים רבים כבדי משקל, המצביעים על הסיכוי לשיקום הנאשם חרף נתוני הפתיחה הלא פשוטים שהיו. הודגש שיתוף הפעולה המלא שלו במסגרת קבוצות הטיפול וכן הודגש כי כיום הוא מביע הבנה לחומרת מעשיו ונכונות להשתתף בהליך של "צדק מאחה".

17. בא-כוח הנאשם טען כאמור, כי על מתחם העונש להתחיל בעבודות שירות. לתמיכה בטענתו זו וכן לתמיכת טענותיו בעניין מדיניות הענישה הנוהגת, הפנה אל פסקי הדין הבאים:

ע"פ 7334/20 קדח נ' מדינת ישראל (29.3.2022) - פסק הדין אינו מפרט את העבירות או את העונש שהושת בבית המשפט המחוזי (גזר הדין לא אותר במאגרי המידע), למעט העובדה שדובר בהרשעת המערער על-פי הודאתו ב"עבירות אלימות ועבירות תעבורה, תוך פגיעה בהולכי רגל". עונש המאסר הומר ב-9 חודשי מאסר בעבודות שירות, פסילת רישיון הנהיגה הופחתה ל-4 שנים וניתן צו מבחן.

ע"פ 6472/21 אלמו נ' מדינת ישראל (10.3.2022) - אין פירוט של סעיף העבירה, אך על-פי גזר הדין, דובר בהרשעה על-פי הודאה בעבירת חבלה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335 בחוק), שכללו מכות, אגרופים ובעיטות, לרבות אל ראשו של הנפגע. הושתו 15 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 8,000 ₪. בערעור הופחת העונש, מטעמי שיקום, ל-9 חודשי מאסר בעבודות שירות.

ע"פ 900/11 עטאללה נ' מדינת ישראל (7.12.2011) - הרשעה לאחר שמיעת ראיות בעבירת חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1) בחוק), בכך שהנפגע הוכה באלה וכתוצאה מכך נגרמו לו שברים רבים ובין השאר, ריסוק עצמות פניו ליד עינו, עצמות הלסת והאף. הושתו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיצוי לנפגע בסך 15,000 ₪. הערעור על הכרעת הדין נדחה. בשל עיקרון אחידות הענישה ולנוכח עונשו של השותף, שחלקו היה משמעותי יותר,

הערעור על העונש התקבל תוך השתת 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

ת"פ (מחוזי ירושלים) 244-09-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (7.10.2019) (הנאשם 1) - הרשעה בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335 בחוק) ובעבירת פגיעה (סעיף 334), שנעברו תוך שימוש בנשק חם. משיקולי שיקום, הענישה הוחרגה ממתחם העונש תוך השתת 400 שעות של"ץ.

ע"פ 174/09 **דבירי נ' מדינת ישראל** (9.3.2009) - הרשעה על-פי הודאה בעבירת חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1) בחוק), שנעברה בכך שהנאשם דקר את הנפגע בבטנו וברגלו, תוך פגיעה באיברים פנימיים. הושתו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ומאסר מותנה.

לטענת בא-כוח הנאשם, רק בנסיבות חמורות במיוחד, אם לנאשם הרשעות קודמות, יש מקום להשתת מאסר בפועל. לתמיכה בכך הפנה אל ע"פ 9468/07 **שלאבנה נ' מדינת ישראל** (9.3.2009), שעניינו הרשעת הנאשם על-פי הודאתו בעבירת פגיעה בנסיבות מחמירות (סעיפים 334 ו-335 בחוק), בכך שהלם במוט באחיו וגרם לו שבר בגולגולת ופגיעה נוספת. לחובתו שש הרשעות קודמות בין השאר, בעבירות אלימות חמורות והוא אף נשא בעבר בעונשי מאסר. הושתו 14 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה. בשל נסיבותיו האישיות, בערעור הופחת עונשו ל-10 חודשי מאסר.

18. בעניין נסיבות העבירה טען בא-כוח הנאשם, כי הוא חולק על כך שדובר באירוע מתוכנן. בעניין זה הפנה לכך שהמתלונן היה מי שהתקשר אל הנאשם וביקש ממנו להגיע אליו וכך, לטענתו, האירוע עבר ממצב של הטרדה לאירוע אלימות. בעניין הנזק טען, כי לא הוגש תסקיר נפגע עבירה וכי ישנה משמעות לסירובו של הנפגע לשתף פעולה. כן טען, כי יש להניח שאילו היה נגרם נזק לצמיתות, היו מוגשים מסמכים רפואיים נוספים ואף היה מוגש תסקיר נפגע עבירה. כמו כן טען, כי יש לשקול את האמור בתסקיר בעניין הנסיבות שהביאו את הנאשם לעבור את העבירה ובכלל זה, מאפייני אישיותו הילדותיים אותה עת, סערת הרגשות שבה היה נתון וגילו, שהיה קרוב לגיל קטינות. בעניין זה הפנה אל ע"פ 7781/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (25.6.2013), העוסק בהשלכות העשויות להיות למאסר בפועל המושת על קטינים ובנושא השיקום.

19. בעניין עונשו של הנאשם הדגיש בא-כוחו את מסקנת שירות המבחן, כי לנוכח הכלים שרכש במסגרות הטיפוליות, כיום מדובר באדם אחר מזה שהיה במועד העבירות. כן טען, כי יש לשקול את תקופת מעצרו ואת תקופת מעצר הבית המלא והחלקי בבית אחרתו וגיסו. לטענתו, דובר בבחור שנותק במשך כשנתיים מביתו ומסביבתו, תוך הרחקתו גם מבת זוגו לשעבר ומהנפגע. במשך כל התקופה הקפיד הנאשם לשמור על התנאים שנקבעו ואמנם חל אצלו שינוי מהותי בתהליך התבגרותו. בילדותו הוא נדד בין מוסדות חינוך, אך הגיע לתובנות ולהבנת הפסול שבמעשיו והוא אף מבקש לפצות את הנפגע. לנוכח כל האמור, עתר בא-כוח הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן.

דברי הנאשם

20. הנאשם אמר את הדברים הבאים:

"אני מאוד מצטער על מה שעשיתי ועל כך שפגעתי במתלונן ובמשפחתו. קיבלתי הרבה עזרה משירות המבחן, מגיסי, מאחותי ואני ממש מודה להם. היום אני מבין את הטעות שעשיתי, ושהייתי יכול לפתור את זה בדרך אחרת. אני מקווה שאצליח להתגייס לצבא. אני רוצה להוכיח את עצמי, לתרום, לחיות חיים נורמטיביים. אני רוצה גם לפצות את המתלונן. אני רוצה להמשיך את מה שאני עושה עם שירות המבחן ולהמשיך לתקן את מה שעשיתי. היום אני לומד בישיבה בטלז סטון בנווה אילן, ישיבת 'נאות התורה' מהשעה 16:00 עד הערב ובשעות הבוקר אני עובד עם אחי בניסור בטון. אני רוצה להתגייס לצבא. מאוד התאהבתי בדרך של ללמוד תורה, זה נתן לי הרבה בחיים. אני רוצה להתחתן, להקים בית, להיות עם אח שלי בעבודה ולחיות חיים נורמטיביים כמו כולם. אני לא רוצה עוד לצער אנשים ואת המשפחה שלי".

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

הערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם ומדיניות הענישה הנהוגה

21. הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובעבירת החזקת סכין. הערכים הנפגעים מעבירות אלו, הם בטחונו של אדם וזכותו לשלמות הגוף ולכבוד. עבירות אלימות בכלל ובייחוד אלו הנעברות תוך שימוש בנשק קר, לרבות בסכין, הן עבירות חמורות, שלא אחת תוצאתן קשה. פעמים רבות מספור עמד בית המשפט העליון על הצורך בהרתעה מפניהן ועל הצורך בהחמרת עונשיהם של עוברי עבירות אלו. כך בייחוד באותם מקרים שבהם בחר הנאשם "לפתור בעיות" או ליישב סכסוך בדרך אלימה תוך שימוש בסכין. על רקע זאת נקבע כי מעשים אלו מחייבים ענישה מחמירה אשר תעביר באופן חד וברור את מסר הסלידה מהתנהלות זו וכי הסכין אינו אמצעי לפתרון בעיות (ראו, מתוך רבים: ע"פ 259/97 סובחי נ' מדינת ישראל (28.4.1998), כבוד השופט מ' חשין; ע"פ 3799/14 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.8.2015), כבוד השופט מ' מזוז, פסקה 19 ופסקי הדין הנזכרים שם).

מידת הפגיעה בערכים המוגנים בנסיבות הנדונות היא בינונית. המעשים חמורים ואף הנסיבות שבהם נעשו הן חמורות וכך גם התוצאה. עם זאת, לא ניתן לשלול את טענת בא-כוח הנאשם כי נזקו הקשה והחמור של הנפגע, לא פגע בתפקודו ואף לא ניתן לשלול את האפשרות כי לא נגרם לו נזק בלתי הפיך.

22. במסגרת הדיון במדיניות הענישה הנהוגת בעניין טוויל, סקרתי שניים-עשר פסקי-דין שבהם נדונו עונשיהם של נאשמים שהורשעו בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335 בחוק), אשר נעברו תוך שימוש בסכין. בחלקם דובר בנאשמים שלחובתם הרשעות קודמות רבות, בדומה לנאשם שעניינו נדון שם. להלן יובאו מקצתם ובעיקר אלו שבהם דובר בנאשמים נעדרי הרשעות קודמות (ואשר לא הוזכרו בטיעוני המאשימה).

(1) ע"פ 6384/12 גינן נ' מדינת ישראל (6.5.2013) - סכסוך בין שני שוטרי מג"ב הסלים ולאחר העימות, דקר הנאשם את הנפגע. הושתו 3 שנות מאסר וענישה נלווית, לרבות פיצויים בסך 50,000 ₪.

(2) ע"פ 4631/13 **מדינת ישראל נ' כרים** (25.12.2014) - במהלך תגרה מחוץ לאולם אירועים ניסה הנפגע להפריד בין הניצים, אך המערערים דקרו אותו בראשו ובגבו. הוא נותח ואושפז. על נאשם אחד הושתו 40 חודשי מאסר ועל השני 28 חודשי מאסר. שניהם חויבו גם בפיצוי המתלון בסך 25,000 ₪.

(3) ע"פ 1929/12 **מדינת ישראל נ' מחאמיד** (24.4.2012) - הנאשם, נעדר הרשעות קודמות, דקר את הנפגע במהלך בילוי במועדון. ערעור המדינה התקבל ועונשו הוחמר מ-24 ל-36 חודשי מאסר.

(4) ע"פ 2037/13 **מחאג'נה נ' מדינת ישראל** (26.6.2013) - במהלך ויכוח זרק הנאשם אבן אל עבר הנפגע, שפגעה בפניו, תקף אותו באגרוף ודקר אותו באמצעות סכין. לנאשם רקע נורמטיבי ללא הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 2-5 שנות מאסר. העונש הועמד על 30 חודשי מאסר.

(5) ע"פ 5200/16 **כבוב נ' מדינת ישראל** (3.11.2016) - על רקע סכסוך ובמהלך בילוי במועדון, דקר הנאשם את הנפגע בצווארו. לנאשם רקע נורמטיבי ללא הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 20 ל-48 חודשי מאסר. העונש הועמד על 24 חודשי מאסר.

נסיבות העבירה

23. השיקולים שנשקלו, שעניינם הנסיבות הקשורות במעשה העבירה, הם אלו: **ראשית**, העבירות נעברו לאחר תכנון מוקדם, אשר כלל את הבירור שערך הנאשם כדי לדעת אם הנפגע וחברתו באוטובוס, את ההצטיידות בסכין ואת בקשת הגיבוי מחבריו, אשר התבקשו להיות בקרבת מקום; **שנית**, הרקע למעשים היו קנאה או נקמה בנפגע בשל כך שהפך לבן זוגה של מי שהייתה חברתו לשעבר של הנאשם. נראה כי אין צריך לומר כי אין בהסברים שניתנו בתסקיר או בטענות בא-כוח הנאשם, אשר לפיהם דובר במעשה ילדותי אשר נבע מחוסר בשלות, כדי להקהות את חומרת המעשים; **שלישית**, הנזק שנגרם לנפגע חמור מאד. בעטיו הנפגע נותח לשם הוצאת הסכין שנותרה נעוצה בגופו ולסגירת עורקים מדממים והוא אף נזקק לשישה ימי אשפוז בבית חולים; **רביעית**, הנאשם היה מי שפעל בעצמו ולבדו ועשה את המעשה ביוזמתו, כך שאין בעובדה שהנפגע היה מי התקשר אל הנאשם, לאחר שהבחין בו בקרבת מקום וקרא לו להגיע אליו, כדי להעלות או להוריד; **חמישית**, חזקה על הנאשם שהבין היטב את חומרת מעשיו, את הפסול שבהם ואת משמעותם. ממילא יכול היה הנאשם להימנע מהמעשים, אפילו הייתה התגרות כלשהי מצד הנפגע כלפיו.

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

24. לנוכח כל האמור, בהתאם לעיקרון ההלימה ותוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות העבירה, כפי שאלו פורטו לעיל, מתחם העונש ההולם בנסיבות הנדונות הוא בין **שמונה-עשר חודש לשלושים ושישה חודשי מאסר בפועל**.

גזירת עונשו של הנאשם

נסיבותיו של הנאשם (שאינן קשורות במעשה העבירה)

25. הנסיבות אשר נשקלו בעניינו של הנאשם, אשר אינן קשורות במעשי העבירות, הן כלהלן:

ראשית, גילו הצעיר במועד העבירות, הקרוב לגיל קטינות (כבן 18 ו-4 חודשים) וגילו הצעיר היום (כבן 20 ו-3 חודשים), העובדה שאין לחובתו הרשעות קודמות, העובדה שאורח חייו קודם לעבירה הנדונה היה נורמטיבי וכן רצונו לשיקום חייו, להתגייס לצבא ולהשתלב חזרה באורח חיים נורמטיבי. בנסיבות אלו נראה אפוא, כי עונש מאסר בפועל עשוי להשליך לרעה על עתידו ועל סיכוייו לשוב אל מעגל החיים הנורמטיבי.

שנית, הנאשם הכיר באחריותו, הודה במעשים, הביע צער כן ואמתי על פגיעתו בנפגע, הביע חרטה כנה על מעשיו וכן הביע רצון לפצות את הנפגע על פציעתו ואף להשתתף בתהליך של "צדק מאחה" בסיוע שירות המבחן.

שלישית, הכרת הנאשם בצורך לעבור תהליך טיפולי ושיקומי והשתתפותו בתהליך זה לאורך זמן, תוך התמדה והשתתפות מלאה בתהליך, כמפורט בתסקיר שירות המבחן (וכמפורט לעיל). כמו כן נשקל השינוי המשמעותי מאד שעבר הנאשם מאז נעברו העבירות, כפי שהדבר עלה בבירור מהאמור בתסקיר, מדבריו של גיסו, שבביתו היה במעצר בית במשך תקופה ממושכת, מדברי אביו ואף מדברי הנאשם עצמו.

רביעית, תקופת המעצר הלא קצרה, ביחוד בהתחשב בגילו הצעיר בעת המעצר וכן התקופות שבהן היה במעצר בית מלא וחלקי, כך שבפועל, בגיל צעיר (בין גיל 18 ל-20), נשללה חירותו או הוגבלה למשך כשנתיים, תוך הרחקתו מסביבתו הטבעית, ממשפחתו ומחבריו [מעצר מעל חודשיים (מיום 31.8.2020 עד 2.11.2020); מעצר בית מלא במשך שישה חודשים וחצי (עד 16.3.2021); מעצר בית חלקי במשך כשמונה חודשים (עד יום 18.11.2021), שבמהלכם הורשה לצאת לעבוד (מהשעה 06:00 עד השעה 19:00); כשמונה חודשים (עד היום) מעצר בית לילי (מהשעה 22:00 עד השעה 07:00)].

גזירת עונשו של הנאשם

26. איזון כל השיקולים האמורים, לרבות שקילת עמדת המאשימה וטענותיו של בא-כוח הנאשם, מובילים לכך שנמצא כי יש להעמיד את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש. זאת לצד מאסר מותנה שימשם גורם מרתיע מפני חזרתו לעבור עבירות אלימות ותוך חיובו בתשלום פיצוי לנפגע.

27. לצד קביעת מיקום עונשו של הנאשם בגדרי מתחם העונש, נמצא כי בנסיבות העניין ישנה הצדקה לחריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום, בהתאם להוראת סעיף 40ד בחוק, המאפשר זאת אם הראה הנאשם כי השתלב בהליך

שיקום שהסתיים או כי ישנו סיכוי של ממש שישתקם. בפסיקת בית המשפט העליון נמנו שיקולים שאותם בין השאר, נדרש בית המשפט לבחון בטרם יקבע כי יש לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום. בכלל זה "המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה" (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018), כבוד השופטת ד' ברק-ארז, פסקה 24 (להלן - עניין קרנדל), וכן ראו את פסקי הדין הנזכרים שם).

עם זאת הודגש, כי "על הנאשם להציג עובדות וראיות לסיכויי השיקום, להבדיל מטענות בעלמא", בין השאר באמצעות תסקיר שירות המבחן (שם, פסקה 23). כך גם הוטעם, כי אין די בהתקיימותו של שיקול זה או אחר מבין השיקולים האמורים, מאחר שחלקם ממילא נשקלים במסגרת קביעת העונש בגדרי המתחם (שם, פסקה 25). לשם חריגה ממתחם העונש, נדרש אפוא, הנאשם להראות כי חל שינוי מהותי. לאמור, "ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על 'סיכוי של ממש לשיקום' כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי..." (שם. ראו גם: ע"פ 9147/17 אבו עביד נ' מדינת ישראל (20.9.2018), שבו נמצא כי המערער עבר הליך שיקום של ממש, אשר הצדיק חריגה ממתחם העונש (שם, כבוד השופטת י' וילנר, 13-14). לעומת זאת, בעניין ע"פ 126/22 פלוני, שאליו הפנו באי-כוח הצדדים, נקבע כי חרף התהליך השיקומי שבו החל המשיב, אין בו כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש (שם, כבוד השופט י' וילנר, פסקאות 16-18).

בעניינו מדובר בנאשם צעיר, נעדר הרשעות קודמות, אשר מתסקיר שירות המבחן, כמו גם מדברי גיסו שליווה אותו במשך כל התקופה מאז האירוע, מדברי אביו ומדברי הנאשם עצמו, עולה כי הוא עבר תהליך טיפולי-שיקומי מוצלח. אף ניכר כי חל שינוי ממשי בהתנהלותו ובהתייחסותו אל מעשי העבירות ואל הנפגע. הוא מביע חרטה וצער כנים על מעשיו, חש אמפתיה כלפי הנפגע וכלפי פגיעתו, מבקש לפצות אותו ואף להשתתף בהליך של "צדק מאחיה" השוו: (ע"פ 1508/16 אמסלם נ' מדינת ישראל (18.8.2016), כבוד השופט י' דנציגר, פסקה 7). כן ניכר כי הנאשם שינה את דרכו, כי חל שינוי ממשי בהתנהלותו, כי תקופת מעצרו ותקופת מעצר הבית שמשו עבורו גורם מרתיע וכי עתה הוא מבקש לנהל אורח חיים תקין ונורמטיבי ואף להתגייס לצבא. כל זאת כמפורט בהרחבה בתסקיר שירות המבחן. בנסיבות אלו נראה כי יהיה זה נכון לחרוג ממתחם העונש ולהשית על הנאשם מאסר בעבודות שירות בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות. זאת לצד ענישה מותנית מרתיעה, חיוב בתשלום פיצוי לנפגע וצו מבחן, אשר באמצעותו יוסיף שירות המבחן ללוותו בתהליך שיקומו.

28. סכום הפיצוי נקבע תוך מתן משקל להיקף פגיעת הנפגע, כמתואר בכתב האישום, לרצון שהביע הנאשם לפצות את הנפגע, אך לצד זה נשקלה גם העובדה שכידוע וכפי שנקבע לא אחת, אין מדובר בפיצוי אשר נועד למצות את הסעדים האזרחיים העשויים לעמוד לנפגע וכי מדובר בפיצוי שהוא בעיקרו סמלי ובעל משמעות חינוכית (רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל (8.8.2007), כבוד הנשיאה ד' ביניש, פסקה 21).

גזר הדין - סיכום

29. לנוכח כל השיקולים שהובאו לעיל, על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

א. מאסר בעבודות שירות למשך תשעה חודשים. בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות (מיום 28.6.2022), הנאשם יעשה את עבודות השירות בדואר פסגת זאב, החל מיום 15.9.2022, או במועד שייקבע הממונה וזאת בימים, בשעות ובפיקוח כאמור שם.

ב. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם יישא עונש זה אם תוך שלוש שנים מהיום יעבור עבירת אלימות מסוג פשע, או ניסיון לעבור עבירה כאמור.

ג. מאסר מותנה למשך חודשיים. הנאשם יישא עונש זה אם תוך שלוש שנים מהיום יעבור עבירת החזקת סכין או עבירת אלימות מסוג עוון, או ניסיון לעבור עבירה כאמור.

ד. פיצוי לנפגע בסך 20,000 ₪. הנאשם רשאי לשלם את סכום הפיצויים בעשרים תשלומים חודשיים, שווים ועוקבים, החל מיום 1.9.2022.

ה. צו מבחן למשך שנה מהיום.

צו המבחן ניתן לאחר שבהתאם לסעיף 3 בפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, הוסברה לנאשם משמעות הצו והוא הביע את נכונותו למלא אחר הוראותיו. כמו כן, בהתאם להוראה זו, הוא אף הוזהר כי אם לא ימלא אחר הצו או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש על העבירה שבגללה ניתן הצו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

המזכירות תמציא את גזר הדין אל שירות המבחן ואל הממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, כ"א בתמוז התשפ"ב, 20 ביולי 2022, במעמד הנאשם ובאי-כוח הצדדים כמפורט בפרוטוקול הדיון מהיום.

תמר בר-אשר,
שופטת